

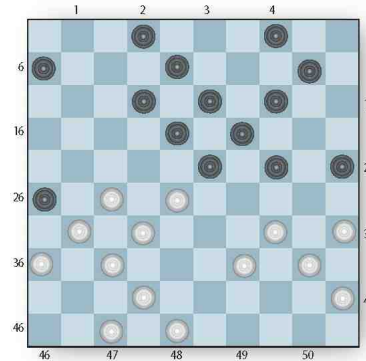
dammen

Pieter Bergsma (1927-2012)

Op zijn verjaardag, 21 juni, is in Terwispel op 85-jarige leeftijd Pieter Bergsma overleden. Als zoon van een turfschipper uit Wartena, leerde hij in de oorlog dammen van zijn tien jaar oudere broer Roel. Het talent werd vroeg zichtbaar en in 1944 maakte Pieter de stap naar de damclub in Leeuwarden, waar hij ook een opleiding tot onderwijzer doorliep. Pieter Bergsma kon al snel wedijveren met de beste Fries van dat moment, Menno Bandstra, en debuteerde in 1951 bij het kampioenschap van Nederland met een derde plaats. Tot 1976 acteerde Bergsma achttien maal in de nationale titelstrijd. Meestal moest hij grote mannen als Keller, Roozenburg, Wim de Jong en later Sijbrands en Wiersma voor laten gaan. Maar in 1968, toen sommigen hem al hadden afgeschreven, toonde Bergsma zijn sportmanschap door voor Piet Roozenburg en Geert van Dijk de nationale titel op te eisen. Bij twee Europese kampioenschappen begin jaren zeventig werd Bergsma vierde; hij behaalde veertien Friese titels en won talloze toernooien.

Voor veel dammers die opgroei-

den in de tweede helft van de vorige eeuw was Pieter Bergsma meer dan een succesvol sportman (ook als trainer van de top-korfbalploegen uit Reduzum en Terwispel maakte Bergsma naam). Hij was voor jongere collega-dammers een baken in moreel en sportief opzicht. Tijdens het spel was Bergsma een meedogenloze vechtjas – met goede manieren - daarna altijd geïnteresseerd in de medemens. Hij had een bijzonder didactisch talent. Dat viel niet op, omdat hij je nooit vertelde wat je anders of beter moest doen. Als een oosterse wijze wist hij je door prikkelende vragen zelf tot nadenken aan te zetten. Toen Bergsma in 1970 lid werd van mijn damclub in Drachten heb ik, net als veel generatiegenoten, veel van hem geleerd. Nog in 2007 bleek hoezeer Pieter Bergsma het damspel lief had. Ondanks zware fysieke problemen streek hij met vrouw Anne neer in een zomerhuisje nabij Hardenberg om dagelijks het wereldkampioenschap te kunnen bezoeken. Dat ik met zo'n talisman het beste resultaat uit mijn carrière boekte, was geen wonder. Een

schok was het om na een buitenlandse vakantie zijn overlijdensbericht tussen de post te vinden. In de harten van veel noordelijke dammers zal hij nog lang voortleven.

Diagram 1

Pieter Bergsma-Piet Roozenburg

NK 1954, na 24...20-24?.

De enige overwinning op de door hem zeer bewonderde Piet Roozenburg kwam tot stand door een mooie combinatie:

25. 27-22! 18x38 26. 42x33 23x41 27. 34-29 26x37 28. 29x7 2x11 29. 48-42! 37x48 30. 39-34 48x30 31. 35x2 Na een zet met schijf 11 volgt 40-34 en kan zwart geen dam halen. Dus offerde Roozenburg met **31. ..41-46 32. 2x16** een schijf om na 20 zetten het eindspel te verliezen.

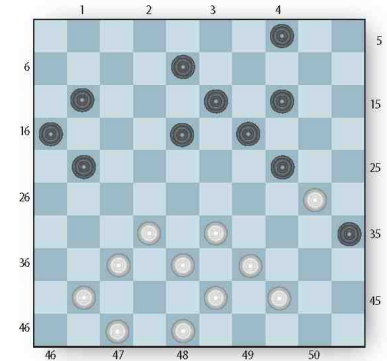

Diagram 2

Pieter Bergsma-Evert Bronstring

NK 1968, na 32...6-11?.

Het kampioenschap van Nederland in 1968 begon slecht voor Bergsma met een remise en een nederlaag tegen zijn Friese rivaal Anton Schotanus. Bergsma ging nooit bij de pakken neerzitten en won zes van de resterende negen partijen!

Tegen Bronstring kon hij zijn geliefde combinatiewapen weer in stelling brengen:

33. 33-29! 24x31 34. 39-33 35x24 35. 33-29 24x33 36. 43-38 33x42 37. 48x6 19-23 38. 6-1 en wit won het eindspel.

AUKE SCHOLMA

> adscholma@hotmail.com